

אלו נערות פרק שלישי כתובות

לא

עין משפט נר מצוה

א מ"א פ"ג מהל' גניבה
הלכה ב:
יא ב ג מ"י סס טו"ע
ח"מ סימן שנה:
יב ד ה מ"י פ"ג מהל'
שבת הלכה יב:

והוא שהדליק את הגדיש בצבת פטור מפני שידון בנפשו והיינו מיתה לזה משום שבת ומשלומין לזה משום גדיש אלא על כרחך חשיב מיתה ומשלומין לאחד הואיל ולא מתחייב מיתה בשביל אדם אלא לשמים וה"ל אכילת תרומה וקריעת שיראין הוי מיתה ומשלומין לאחד ור"י ראה ליישב פי' הקונט' דחשיב הכא מיתה לזה ומשלומין לזה לפי שהן צ' מעשים

וקרע שיראים. בשעה שזולעה ואע"ג דמיתה לזה משום ממונה דניזק אחיה ליה מיפטור וסבירא ליה לרב אשי מיתה לזה ומשלומין לזה פטור: **שעקירה לורך הנחה היא.** הלכך אע"ג דחייב ממונ מקמי הנחה אחיה ליה פטור הואיל וצין עקירה והנחה אחיה ליה מיתה ומשלומין צדין כאלהד שעמא אתחלה לה מלאכה: **דאי בעי גחין.** למטה מג' טפחים ואכיל וצירי מג' לאו הגבזה הח: **לא מצי לאהדורה.** משזוק את החך הלכך משעת עקירה סופו לקרוע לו שיראין: **הכא מצי מהדר ליה.** הלכך לא אמרי' משעת הגבזה אתחלה לה אכילה: **המעציר ספין.** צידו בהליכה: **הגונז רים בצבת.** הגבזיה צרשות הצעלים והוליאולו לה"ר: **חייב.** בתשלומין אף על פי שנהרג: **שכבר נתחייב בגניבה.** לשלם דהגבזה קונה בכל מקום וקמה לה צרשותיה אף להתחייב בצאונסים: **היה מגרר ויואל.** שלא הגבזיה צרשות הצעלים ולא קאלו אלא בהואאה מרשות הצעלים פטור שאיסור שבת כו': **ואמאי.** כי הגבזיה צרשות הצעלים וקאלו אחיה חייב נימא משעת הגבזה אתחלה לה הולאה וכו' **מי חייב.** משום שבת: **לכך.** להוליאולו: **לא תימא בהגבזיה ע"מ להצניעו.** אלא הגבזיה ע"מ להוליאולו. ודקשיא לך נימא הגבזה לורך הולאה היא: **הכא צמאי עסקינן כשעמד.** ועמידתו היא הנחה לעקירה ראשונה ואין חייב שבת צהלה לו ע"י עקירת חפץ הראשונה אלא ע"י עקירת גופו שעוקב ע"מ אחר העמידה על מנת להוליאולו ועקירת גופו כעקירת חפץ: **אורחיה הוא.** ואין עמידתו הנחה לצטל עקירה ראשונה ממלאכת שבת:

תוספות ר"ד

א"ר אבין הוורק חץ מחתילה ד' לסוף ד' וקורע שיראין בהליכתו פטור שעקירה צורך הנחה היא. פי' ומהיהא שעתא אתחלה לה מלאכה והלכך אע"ג דחייב ממונ מקמי הנחה אחיה ליה פטור הואיל (ל) וכן עקיר להנחה אחיה לה מיתה ומשלומין באין באחד ולא תימא תשלומין קונה ב"מ אפילו ברה"ר. ופי' אף להתחייב באונסים כחייב בתשלומין אע"פ שנהרג שכבר נתחייב בגניבה קודם שיבוא לידו איסור שבת פי' דמשעה דאגבהה קניא שהגבזה אלא קנאה אלא בהוצאה קונה בכ"מ אפילו ברה"ר. ופי' אף להתחייב באונסים כחייב בנפשו לא הוי עדי דמפקי ליה היה מגרר ורצא פירוש שלא הגביהו ברשות הבעלים ולא קנאה אלא בהוצאה מרשות בעלים פטור. שהרי איסור שבת ואיסור גניבה באין כא'. בפי' בן סורר ומורה מוקי לה בגון דשדיה בבורא שאין הכיס בעין שאם הוא בעין א"י לזכות בו אלא בעל הכיס בא ונטלו.

וקרע שיראין של חבריו גופא אמר רב חסדא מודה רבי נחוניא בן הקנה בגונב חלבו של חבריו ואכלו שהוא חייב שכבר נתחייב בגנבה קודם שיבא לידי איסור חלב לימא פליגא דרבי אבין דאמר רבי אבין (א) הוורק חץ מתחילת ארבע לסוף ארבע וקרע שיראין בהליכתו פטור שעקירה צורך הנחה היא הכא נמי הגבזה צורך אכילה היא הכי השתא התם אי אפשר להנחה בלא עקירה הכא אפשר לאכילה בלא הגבזה דאי בעי (ג) גחין ואכיל אי נמי התם אי בעי לאהדורה לא מצי מהדר לה הכא מצי מהדר לה מאי איכא בין האי לישנא להאי לישנא איכא בינייהו המעביר סכין ברה"ר וקרע שיראין בהליכתו לךך לישנא דאמרת אי אפשר להנחה בלא עקירה הכא נמי אי אפשר להנחה בלא עקירה לךך לישנא דאמרת לא מצי מהדר לה הכא מצי מהדר לה גופא אמר רבי אבין הוורק חץ מתחלת ארבע לסוף ארבע וקרע שיראין בהליכתו פטור שעקירה צורך הנחה היא מתיב רב ביבי בר אבין (א) הגונב כים בשבת חייב שכבר נתחייב בגניבה קודם שיבא לידי איסור סקילה יהיה מגרר ויוצא מגרר ויוצא פטור שחרי איסור שבת וגניבה באין כאחד ואמאי הכא נמי לימא הגבזה צורך הוצאה היא הכא במאי עסקינן כגון שהגביהו על מנת להצניעו ונמלך עליו והוציאו וכי האי גוונא מי חייב והאמר רב סימונ אמר רבי אמי אמר רבי יוחנן (ד) המפנה פטור

חפצים מזווית לזווית ונמלך עליהם והוציאן פטור שלא היתה עקירה משעה ראשונה לכך לא תימא ע"מ להצניעו אלא אימא ע"מ להוציאו אלא במאי עסקינן כגון שהגביהו על מנת להצניעו ונמלך עליו והוציאו וכי האי גוונא מי חייב והאמר רב סימונ אמר רבי אמי אמר רבי יוחנן (ד) המפנה פטור

(א) נראה דל"ל הואיל דהא הו"ה מיתה ומשלומין וכו'.

(א) צ"ק ק"ח. (ב) סנהדרין ע"ב. (ג) צ"ב פו. (ד) סנהדרין ע"ב. (ה) סנהדרין ע"ב. (ו) סנהדרין ע"ב. (ז) סנהדרין ע"ב. (ח) סנהדרין ע"ב. (ט) סנהדרין ע"ב. (י) סנהדרין ע"ב. (יא) סנהדרין ע"ב. (יב) סנהדרין ע"ב. (יג) סנהדרין ע"ב. (יד) סנהדרין ע"ב. (טו) סנהדרין ע"ב. (טז) סנהדרין ע"ב. (יז) סנהדרין ע"ב. (יח) סנהדרין ע"ב. (יט) סנהדרין ע"ב. (כ) סנהדרין ע"ב. (כא) סנהדרין ע"ב. (כב) סנהדרין ע"ב. (כג) סנהדרין ע"ב. (כד) סנהדרין ע"ב. (כה) סנהדרין ע"ב. (כו) סנהדרין ע"ב. (כז) סנהדרין ע"ב. (כח) סנהדרין ע"ב. (כט) סנהדרין ע"ב. (ל) סנהדרין ע"ב.

גליון הש"ס

גמ' הוגנב כים בשבת. עין יושלמי צ"ק פ"ג הלכה ד:

הנהגות מהר"ב

הנשבור

[א] הו"ה הכא וכו' לא פריך מדי' עי' פי' שם ה"ה"ה לךך לישנא נמי פריך ולדברי צ"ל דרב ציני בני אבי המומיב ועדי ליה חכא ביניהו לעדי הש"ס לעיל בסמוך. ועדי ה"ה"ה ויטוה מקובלת שם הרענץ וה"ה"ה וקרוצ'ם בדרייט' לדברי וחי צדור ודו"ק:

מוסף רש"י

הוורק חץ. שבת (ב"ק ק"ד). שעקירה צורך הנחה היא. דכיון דצין עקירה להנחה קרע, מלאכה משעת שבת ומשעת עקירה (צ"ל קריעה. ב"מ) צדין כאלהד ולא אמרינן משעת עקירה (צ"ל קריעה. ב"מ) חייב ממונ ומתחייב בנפשו לא הוי עד שעת הנחת חץ (ב"ק ק"ד). הגונב כים בשבת. שהגבזיה וקאלו בהגבזה (סנהדרין ע"ב). חייב. להחיר ואע"פ שהוליאולו אתי כן לה"ר ומתחייב בהולאה מיתה (שם) חייב בתשלומין ואע"פ שצין בנפשו (שבת ע"א) דליכא לומר קס ליה דברכה מיתה, דליכא הכא שמי רשעים יומד (רשב"ם ב"ב פ"ג). שכבר נתחייב בגניבה. בשעה שהגבזיה הכיס צבת הצעלים (שבת ע"א) וישלם חייב ממה הצל עליו לאחר מכן איט נפטור מן התשלומין (סנהדרין ע"ב). היתה מגרר ויוצא. שלא קנאה בהגבזה אלא בהואאה מרשות הצעלים הכיס צבת (שבת ע"א) ולא קאלו נתון הציב. אכל כשיואל לה"ר קנאו בשעירי רשות שהוליאולו משעות הצעלים ויזיק ידו למטה משלשה וקאלו ידו, ידו חשבה לו כהרשעה על ארבעה והכי הוא לו כחלו. ואע"פ שחייב אלא הגבזה והכי מוקינן לה כמתכות (סנהדרין ע"ב). שלא היתה עקירה משעה ראשונה לכך. וצבת מלאכת משעת אסרה תורה שמתין לכך אלא שגנב בשבת כסברי שזיהו חול או מלאכה זו מותרת, אבל כי לא נתחייב פטור מטעמא (ש"ו ב"ב כ).

מלא יהיה אסון וגו' והתם הוי מיתה לאשה ומשלומין לצעל שהולדת שלו ואומר ר"י דלינה ראייה דהתם כיון שהולדת הן בגוף האשה חשיב מיתה ומשלומין לאחד מדע דצפרק בן סורר ומורה (שם דף ע"ד). בעי לחייב כשאין אסון צאשה אף ע"ג דניתן להצילו בנפשו דצבתות שצמיתה הכתוב מדבר משום דהוי מיתה לזה שרצה להורגו ומשלומין לצעל ואפי' הכי כשיש אסון פטור והיינו משום דחשיב מיתה ומשלומין לאחד לפי שהן בגוף האשה כדפרישתי ור"י צ"ל אומר דצכל מקום מיתה לזה ומשלומין לזה חייב שבת לו ורודף שאני דניטן להצילו לכל אדם ומייב מיתה ולצעל הכלים (א) ולהכי חשיב מיתה ומשלומין לאחד ואע"ג דמעיקרא צפרק בן סורר (ג' ע"א) חשיב רודף מיתה לזה ומשלומין לזה לפי המסקנא דקאמר אלא לא שנה חזר צו מאותה סברה וה"פ אלא לא שנה משום דהוי מיתה ומשלומין לאחד (והכא חשיב מיתה ומשלומין לאחד כמו צמדליק גדיש): **שעקירה** צורך הנחה היא. קשה דאמרינן צמרובה (ב"ק דף ע"ב) גבי גנב ומכר בצבת דפטור כגון דלמר ליה זרוק גניבותך לחזרי ותיקני לי חזירי גניבותך ופריך ממי לחזיר חזירו קנה ומתחייב בנפשו משום שבת לא הוי עד שנתנו ומאי פריך והא עקירה לורך הנחה היא כדאמר הכא ופרישתי אחי שפיר דפירש דאי אפשר לניסוך בלא הגבזה ואפי' קאמר רב מנסך ממש בהניזקין (גיטין דף ע"ב) ואל קא מפטור משום דקים ליה דברכה מנייה דרדבי ירמיה דמשעת הגבזה קונה ומתחייב בנפשו לא הוי עד שעת ניסוך והשתא רבי ירמיה לית ליה דהגבזה לורך ניסוך היא וה"ל דלית ליה דעקירה לורך הנחה היא ולא הוה מפליג צין מצי לאהדורי ללא מצי לאהדורי מדע ללישנא דאי אפשר להנחה בלא עקירה אמאי נקט רבי אצין וזק חן לניקוט מעציר אלא ודאי כי הדדי ניהו ומאן דפליג אמעציר פליג נמי אזורק ואליבא דרבי ירמיה פריך צמרובה (ב"ק דף ע"ב) אכל אס אפשר לניסוך בלא הגבזה לא פליג רבי ירמיה דרדבי צדין ובהגוזל צבתא (שם דף ק"א) משמע קצת דרבי ירמיה פליג דרדבי צדין גבי חזרו לומר אף המנסך דקאמר התם מעיקרא סבור דרדבי צדין ולצסוף סבור דרדבי ירמיה (וימיהו י"ג לדחות דמעיקרא סבור דרמיה לרדבי צדין ולצסוף סבור דרמיה לרדבי ירמיה): **דאי בעי גחין ואב"ל.** פי' צקונט' למטה מג' דלא הויה הגבזה וקשה לר"י דמה שייך הגבזה דבזר שהוא תופס צידו או צפיו דונתן צידה אמר רחמנא ואמרינן בגיטין (דף ע"ג) וזק לתוך קלתה מגורשת קשורה אע"פ שאינה תלויה אע"ג דמייירי צרשות הצעל ואפי' מאן דבעי התם תלויה אינו מנריך שתהא גבוה ג' אלא נראה לר"י (ה) ה"פ דאי בעי גחין ואכיל אס הוא צראש קנה יכול הוא לשחות ולתוחבה עד בית צליעתו אע"ג דצהך אכילה אינו עושה כן והויה הגבזה זו לזורק אכילה מ"מ הואיל ואיכול לתמיכה בלא הגבזה ללא לורך אכילה היא וה"ל דרמ"ל לממר דאפשר לאכילה בלא הגבזה כגון אס חתצה לו חזירו: **הכא נמי נימא הגבחה צורך הוצאה היא.** ללישנא דאי בעי לאהדורי לא מצי מיהדר אלא לא פריך מידי אבל ללישנא דאי אפשר להנחה בלא עקירה פריך דהכא נמי אי אפשר להנחה בלא הגבזה אע"ג דאפשר בגרייה כך לי עקירה זו כמו עקירה אחרת דמ"מ האיסור מתחיל משעת הגבזה דאס היה אחר עושה עקירה לא היה מתחייב בהנחה נמצא עקירה גורמת החייב ועד שעת הנחה מושך החייב: **נימא הגבחה צורך הוצאה היא.** תימא לפרי' דהגבזה קונה פחות משלשה טפחים (א) מצי פריך והא כיון דקנאה קודם התחלת העקירה דעקירה לא הויה עד שיגביה שלשה דלמטה משלשה הוי כלבוד כדאמרינן בהמויאיל (שבת פ"ג ד' ע"א) העציר חלי גרוגרת דרך עליה חייב ואס כן דין הוא שיתחייב כמו לכן עוזאי דאמר מהלך כעומד דמי דחייב לפי שקנאה קודם שהתחיל העקירה ואומר רש"י דמשמע ליה צכל ענין גונב כים אפילו מונח על גבי מקל שהוא גבוה שלשה טפחים שבת ע"ג הקנין והעקירה צבת אחת: **שהגביהו לורך מנת להצניעו ונמלך עליו.** ואס דאמר וכיון דסלקא לעמיה השתא דמתחייב אהן הולאה אס כן הדרא קושיא לדוכמין דלך מנת להצניעו ונמלך עליו ויש לומר דסלקא דעתיך הא הוליאולו הוי עקירה שניה: **אבל** לכתף מאי פטור בו'. אפילו הוי לכתף חייב הוי מצי למיפדך דליפלוו צדידיה צין עמד ללא עמד כלל:

מהלך